

Homilie na náměstí Obradoiro

sobota, 6. 11. 2010, 16.30 (SEČ)

Milovaní bratři v Ježíši Kristu,

děkuji Bohu za dar, že mohu být tady na tomto nádherném náměstí, plném umění, kultury a duchovního významu. V tomto Svatém roce přicházím jako poutník mezi poutníky a doprovázím mnohé, kteří sem přicházejí a prahnou po víře ve vzkříšeného Krista; po víře věrně hláсанé a předávané apoštoly, jako byl svatý Jakub Starší, který je v Compostele uctíván od nepaměti.

Jsem vděčný za milá slova arcibiskupa této místní církve, Juliána Barria Barria, na uvítanou a za účast královských výsostí, knížat Asturie, kardinálů a tak četných bratrů v biskupské a kněžské službě. Můj srdečný pozdrav patří také poslancům Evropského parlamentu, členům skupiny „Camino de Santiago“, i státním, regionálním a místním představitelům, kteří se chtěli účastnit této bohoslužby. To vše je výrazem úcty vůči Petrovu nástupci a také hlubokého citu, který svatý Jakub z Compostely vzbuzuje v Galicii a v ostatních místech Španělska, která uznávají tohoto apoštola jako svého patrona a ochránce. Srdečně zdravím také zasvěcené osoby, seminaristy a věřící, kteří se účastní této eucharistie, a se zvláštním pohnutím také poutníky, tvůrce ryzího jakubského ducha, bez něhož lze pochopit z toho, co se zde děje, jen málo nebo vůbec nic.

Věta z prvního čtení tvrdí s obdivuhodnou jasností: „Apoštolové vydávali s velkou působivostí svědectví o zmrtvýchvstání Pána Ježíše“ (Sk 4,33). Východiskem všeho, co křesťanství bylo a nadále je, totiž ve skutečnosti není lidská iniciativa nebo plán, ale Bůh, který prohlašuje Ježíše za spravedlivého a svatého po rozsudku lidského tribunálu, který jej odsoudil jako rouhače a buřiče. Bůh, který vytrhl Ježíše Krista ze smrti; Bůh, který přinese spravedlnost všem, kdo byli v dějinách nespravedlivě poníženi.

„My jsme svědky těchto událostí, stejně jako Duch Svatý, kterého Bůh dal těm, kdo ho poslouchají“ (Sk 5,32), říkají apoštolové. Vydali tak svědectví o životě, smrti a vzkříšení Ježíše Krista, kterého poznali, když kázal a konal zázraky. Drazí bratři, na nás dnes je, abychom následovali příklad apoštolů, každým dnem Pána více poznávali a vydávali jasné a účinné svědectví jeho evangelium. Neexistuje větší poklad, který bychom mohli nabídnout našim současníkům. Napodobíme tak i svatého Pavla, který uprostřed tolika soužení, ztroskotání a osamocení radostně hlásal: „Poklad víry máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu, a ne nám“ (2 Kor 4,7).

Vedle slov apoštola národů jsou zde slova evangelia, která jsme právě vyslechli a která nás vybízejí, abychom žili v Kristově pokoře, který ve všem následoval vůli Otce a přišel, aby sloužil a „dal svůj život jako výkupné za všechny“ (Mt 20,28). Pro učedníky, kteří chtějí následovat a napodobovat Krista, není služba bratrovi pouhou volbou, ale podstatnou součástí vlastního bytí. Je službou, která se neměří na základě světských kritérií toho, co je bezprostřední, hmotné a zdánlivé, ale tím, že zpřítomňuje lásku Boha ke všem lidem ve všech jejich dimenzích a vydává mu svědectví i těmi nejprostšími skutky. Při předkládání tohoto nového způsobu vztahů ve společenství, založeném na logice lásky a služby, se Ježíš obrací také k „velmožům“, protože tam, kde není nasazení pro druhé, vznikají formy nadvlády a vykořisťování, které nedávají prostor pro věrohodné, celkově lidské povznesení. Byl bych rád, aby toto poselství došlo zejména k mladým lidem: právě vám tento zásadní obsah evangelia ukazuje smysluplnou cestu, když se zřeknete krátkodobého egoistického způsobu myšlení, které je často nabízeno, a přijetím Ježíšova smýšlení se tak můžete plně realizovat a být semenem naděje.

Připomínají nám to také oslavy Svatého roku Compostely. A právě to prožívají jako tajemství v srdci – buď vědomě, nebo i bez schopnosti to vyjádřit slovy - mnozí poutníci, kteří přicházejí do Santiaga de Compostela, aby objali apoštola. Únava po putování, rozmanitost krajiny a setkání s lidmi různých národností je otevírají vůči tomu nejhlubšímu a společnému, co nás spojuje s lidmi, tj. hledajícími bytostmi, které potřebují pravdu a krásu, zkušenost s milostí, láskou a pokojem, odpuštěním

a vykoupením. A v hloubi všech těchto lidí zní přítomnost Boha a působení Ducha Svatého. Ano, každý člověk, který se ztiší a zaujme odstup od svých přání, žádostí a bezprostředních záležitostí a který se modlí, je osvícen Bohem, aby ho potkal a rozpoznal v Kristu. Kdo se vydá na pouť do Santiaga, činí tak v podstatě především proto, aby se setkal s Bohem, který výsostně vyzařuje z Krista, přijímá ho a žehná mu při vstupu do Bran slávy.

Jako posel evangelia, které Petr i Jakub podepsali vlastní krví, bych odtud rád pohlédl na celou Evropu, která chodívala na pouť do Compostely. Jaké jsou její největší potřeby, obavy a naděje? Co je specifický a základní přínos církve této Evropě, která v posledním půlstoletí prošla cestou nových změn a projektů? Její přínos se soustředí na tuto prostou a rozhodující skutečnost: Bůh existuje a právě On nám dal život. Pouze On je absolutní, věrná a neměnná láska, nekonečný cíl, který vyzařuje z každého dobra, pravdy a podivuhodných krás tohoto světa; podivuhodných, ale pro srdce člověka nepostačujících. Svatá Terezie od Ježíše to dobře pochopila, když řekla: „Stačí pouze Bůh.“

Tragédií je, že se v Evropě zejména během 19. století ujalo a rozšířilo přesvědčení, že Bůh je protivníkem člověka a nepřitelem jeho svobody. To mělo zastínit pravou biblickou víru v Boha, který poslal na svět svého Syna Ježíše Krista, aby nikdo nezahynul a všichni měli život věčný (srov. *Jan 3,16*).

V souvislosti s pohanstvím, podle něhož Bůh člověku závidí a pohrdá jím, svatopisec neochvějně uvádí: jak by mohl Bůh všechno stvořit, kdyby to nemiloval, On, který ve své nekonečné plnosti nic nepotřebuje? (srov. *Moudr 11, 24-26*). Jak by se mohl zjevit lidem, kdyby je nechtěl chránit? Bůh je počátkem našeho bytí a základem i vrcholem naší svobody, nikoli jejím protivníkem. Jak by si smrtelný člověk mohl zakládat sám na sobě a jak by se hříšník mohl smířit se sebou samým? Jak je možné, že nastalo veřejné mlčení o první a podstatné realitě lidského života? Jak může být to, co je v něm nejvíce rozhodující, uzamčeno pouze do nitra nebo odsunuto do přítmi? My lidé nemůžeme žít ve tmě a nevidět světlo slunce. Jak je potom možné, že se odpírá Bohu - slunci inteligence, moci vůle a magnetu našich srdcí - právo předkládat toto světlo, které rozhání každou temnotu? Proto je nezbytné, aby se Bůh opět vrátil a radostně zazníval pod nebesy Evropy; aby toto posvátné slovo nikdy nebylo hlásáno nadarmo; aby nebylo znetvořováno a nesloužilo účelům, které mu nejsou vlastní. Je třeba, aby bylo vyslovováno posvátně. Je nezbytné, abychom je tak vnímali v každodenním životě, v pracovním tichu, v bratrské lásce a těžkostech, které s sebou nese čas.

Evropa se musí otevřít Bohu, vyjít mu vstříc beze strachu, přičinit se s jeho milostí o onu důstojnost člověka, kterou objevily ty nejlepší tradice: kromě biblické, jež je v tomto ohledu zásadní, také klasická, středověká i moderní, z níž se zrodily velká filosofická, literární, kulturní a sociální díla Evropy.

Tento Bůh a tento člověk se konkrétně a historicky zjevili v Kristu. A Krista můžeme najít na cestách, které vedou do Compostely, protože na nich existuje kříž, v němž se sbíhají a orientují křížovky. Tento kříž, svrchované znamení lásky nesené až do krajnosti, je tedy darem a zároveň odpuštěním a musí být v noci doby naší polárnou. Kříž a láska, kříž a světlo byla v našich dějinách synonyma, protože Kristus se na něj nechal přibít, aby vydal největší svědectví své lásky, aby nás vyzval k odpuštění a smíření, aby nás naučil přemáhat zlo dobrem. Berte si stále poučení od tohoto Krista na křížovkách cest a života. Bůh nám v něm vychází vstříc jako přítel, otec a průvodce. Požehnaný Kříži, kéž vždycky záříš v zemích Evropy!

Dovolte mu, aby odtud hlásal slávu člověka, který vnímá, že je ohrožena jeho důstojnost, když je zbavován svých hodnot a původního bohatství, když jsou ti nejslabší a nejchudší odsouváni na okraj společnosti či na smrt. Nelze se klanět Bohu a nechránit člověka, jeho dítě. Nelze si sloužit člověkem a neptat se, kdo je jeho Otec, a na tuto otázku neodpovídat. Evropa přírodních věd a technologií, Evropa civilizace a kultury musí být zároveň Evropou otevřenou pro transcendentno a bratrství s ostatními kontinenty, pro živého a pravého Boha, počínaje živým a pravým člověkem. Toto chce církve přinášet Evropě: pečovat o Boha a starat se o člověka, přitom vycházet z porozumění, které nám o nich nabízí Ježíš Kristus.

Drazí přátelé, obraťme pohled naděje ke všemu, co nám Bůh přislíbil a co nám nabízí. Kéž nám daruje svou sílu, osvěží arcidiecézi Compostely, oživí víru svých dětí a pomůže jim zachovat věrnost jejich povolání rozsévat a posilovat evangelium i v těchto krajinách. Kéž svatý Jakub, Pánův přítel, získá hojné požehnání pro Galicii, pro ostatní národy Španělska, Evropy a mnoho dalších míst v zámoří, kde je tento apoštol znamením křesťanské identity a hlasatelem Kristovy zvěsti.

přeložil P. Milan Glaser, SJ